

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ та онлайн-медіа)

09.08.2024

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 8 серп. В Одесі «насильницька» декомунізація? П'ять міфів, які потрібно розвінчати, щоб повернути місту українську душу. – Карташов А.](#)

Благодійність. Меценатство. Волонтерство

[Укрінформ. – 2024. – 9 серп. Гурт «Антитіла» закупив для спецпризначенців ГУР обладнання на \\$4,5 мільйона. – Інф.](#)

Музика

[NV. – 2024. – 8 серп. Випустили окремий альбом. Dantes, Kazka та O.Torvald переспівали хіти Назарія Яремчука. – Інф.; The Village Україна. – 2024. – 8 серп. Tember Blanche, Jamala. Слухайте альбом, в якому українські зірки переспівали пісні Назарія Яремчука. – Гриненко В.](#)

[NV. – 2024. – 8 серп. Переспівав хіт Тартака. MONATIK став новим героєм проекту Тіни Кароль «Дім звукозапису». – Інф.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Укрінформ. – 2024. – 8 серп. В Україні стартували зйомки другого сезону серіалу «Кава з кардамоном». – Інф.](#)

[NV. – 2024. – 8 серп. «Красивий, світлий, натхненний». Інтерв'ю з Марією Яремчук про знайомство із батьком Назарієм Яремчуком через роботу над фільмом. – Мирний В.](#)

Просвітництво

[Укрінформ. – 2024. – 8 серп. В Україні запускають цикл освітніх програм про найпоширеніші злочини в інтернеті. – Інф.](#)

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

[Укрінформ. – 2024. – 8 серп. У Києві презентували результати мистецького проекту для дітей з інвалідністю. – Інф.](#)

Література

[The Village Україна. – 2024. – 9 серп. Фестиваль «Книжкова країна» оголосив шортлист найпопулярніших книжок року. Як підтримати фаворита. – Гриненко В.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 8 серп. У Чернівцях відзначили 190-річчя Юрія Федьковича. – Інф.](#)

[The Village Україна. – 2024. – 8 серп. «Оптимістичне» видавництво Stretovych заснували в Києві. Уже можна передзамовити першу книжку. – Гриненко В.; Українська літературна газета. – 2024. – 9 серп. «Дискурс модернізму в українській літературі» Соломії Павличко буде перевидано. – Інф.](#)

[Українська літературна газета. – 2024. – 9 серп. У Києві відбулась урочиста церемонія вручення мистецьких премій за 2024 рік. – Інф.](#)

Музейна справа

[Укрінформ. – 2024. – 8 серп. Тягнуть з музеїв і з-під землі: як окупанти розграбовують історичні цінності України. – Негода Т.](#)

[УНН. – 2024. – 8 серп. У музеї Голодомору з'являться наглядова та експертна ради: Зеленський підписав закон. – Туманова А.; Укрінформ. – 2024. – 8 серп. Зеленський схвалив зміни до закону щодо створення наглядової ради музею Голодомору. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 8 серп. Франківський музей визвольної боротьби отримав документи про допити московської агентури в ОУН. – Інф.](#)

[Український тиждень. – 2024. – 9 серп. Музею в Пирогові загрожує небезпека. – Нестелєєв М.; Укрінформ. – 2024. – 8 серп. Суд фактично легалізував рейдерське захоплення музею в Пирогові – МКІП. – Інф.; УНН. – 2024. – 8 серп. Суд фактично легалізував рейдерське захоплення музею в Пирогові – Мінкульт. – Омельченко В.; Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 9 серп. Суд легалізував рейдерське захоплення землі Музею в Пирогово. – Знає І.](#)

Охорона культурної спадщини

[Вечірній Київ. – 2024. – 8 серп. У Києві розроблять додаткові механізми захисту об'єктів культурної спадщини, – Старостенко. – Катаєва М.](#)

[Вечірній Київ. – 2024. – 8 серп. У тисячолітній Софії Київській розробляють цифрову платформу, щоб «лікувати» та зберігати пам'ятку. – Скотнікова О.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 8 серп. Знесення садиби Зеленських. Хто ж насправді винен і як цього можна було уникнути? – Могильний Г.](#)

[The Village Україна. – 2024. – 8 серп. Антикварну рекламу пошкодили у Львові. Вона була частиною туристичного маршруту. – Гриненко В.](#)

Бібліотечна справа. Промоція читання

[Укрінформ. – 2024. – 8 серп. МКІП закликає передбачити у бюджеті наступного року ₪200 мільйонів на книги для бібліотек. – Інф.; Українська літературна газета. – 2024. – 9 серп. Мінкульт закликає передбачити у бюджеті наступного року ₪200 мільйонів на книги для бібліотек. – Інф.](#)

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2024. – 8 серп. У Сеулі відбувся концерт-подяка корейському народу за підтримку України. – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 8 серп. У Тбілісі відкрилася виставка українського фотохудожника «Думки дітей». – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 8 серп. У столиці Анголи представили фотовиставку про гуманітарні наслідки війни РФ в Україні. – Інф.

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 8 серп. В Одесі «насильницька» декомунізація? П'ять міфів, які потрібно розвінчати, щоб повернути місту українську душу. – Карташов А.

Переєменування вулиць у містах України рішеннями голів ОВА в рамках виконання закону про деколонізацію топонімії викликало велику дискусію в суспільстві... Як правильно чинити? Де закінчується межа корисного розмаїття і починаються ризики для воюючої держави? Автор цього тексту розповідає про те, що повномасштабне вторгнення РФ запустило «стихийний процес дерусифікації: громади, які першими опинилися в окупації або ж під вогнем «братського народу», почали самостійно позбуватися російських назв вулиць і пам'ятників, – падали російські письменники та поети, радянські солдати, почалися процеси перезахоронення братських могил із центрів міст на кладовища». Також він розповів про те, як декомунізація і деколонізація відбувалася в Одесі. Автор пише: «... Поки в усій Україні демонтаж символів «русского міра» відбувався системно і практично не викликав бурхливих дискусій, в Одесі час від часу виникають скандали. Опір демонтажу пам'ятника Катерині II, опір найменуванню вулиць на честь героїв російсько-української війни, відкриття незавершеного меморіалу загиблим і фінансування армії «через коліно» ... та інші прояви яскраво демонструють, що підтримка українського війська та захист інформаційного і культурного простору для місцевої влади – це неприємна і вистраждана громадськістю необхідність, а не свідома діяльність... Станом на 27.04.2024 року, коли повноваження щодо прийняття рішень у рамках закону перейшли вже до голови Одеської ОВА, на мапі Одеси залишалися найпомітніші топоніми, з якими місцева влада прощатися не хотіла, – вулиця основного російського маркера Пушкінська, радянських гумористів, літераторів і пропагандистів Ільфа та Петрова, Паустовського, Жванецького, Олеші, кривавих військовиків Малиновського, Петрова, Черняхівського та інших. Голова ОВА створив робочу групу, до якої увійшли науковці, історики, юристи і представники ветеранської спільноти, а також чиновники ОДА та міської ради. Ця група розпочала роботу з переєменування. Мінімум двічі перелік вулиць виносили на громадське обговорення, однак більшість громад, у тому числі Одеса, своїх пропозицій не надали. 26 липня 2024 року Олег Кіпер підписав розпорядження №694/А-2024 «Про переєменування об'єктів топонімії в Одеській області», яким серед іншого переєменовано більш як 80 вулиць у місті Одесі. Це розпорядження без перебільшення є історичним для міста, оскільки з топонімічної мапи зникла ціла плеяда літераторів і пропагандистів, які отримали від тоталітарного режиму монополію на «великих людей»... За кілька днів вийшло відео міського голови Одеси Геннадія Труханова, в якому він із посиланнями на статус ЮНЕСКО сказав, що «Одесу обнуляють», що саме радянські письменники «зробили Одесу світовим брендом», і міська влада «вимушена вжити всіх передбачених законом заходів для скасування переєменування та збереження нашої історичної і культурної спадщини»... Заяви Труханова учергове викликали неабиякий резонанс на всеукраїнському

рівні. Знову, коли це стосується знакових для росіян питань — мови, топоніміки, пам'ятників і «великої русської культури», міський голова і його прихильники скидають патріотичні маски, які носили два з половиною роки великої війни, та повертаються до звичних старих наративів про «особливість Одеси», «перетворення її на Галичину», до твердження, що всі, хто висловлюється за перейменування, є «неправильними» або «неодеситами», «селюками», «свідомими» тощо... Мережу наповнили коментарі з різними тезами, які щоразу виринають, коли питання стосується перейменування вулиць... Вольове ж і законне рішення голови Одеської ОВА, засноване на прописаній процедурі, породило міфи, які варто розвінчати...». Далі автор виокремлює ці міфи і пояснює їх: міф перший – «Перейменування більшовицькими методами», або «Одеситів не питали»; міф другий – «Не треба перетворювати Одесу на Галичину, Жмеринку, село» та «переписувати історію» і «обнуляти Одесу»; міф третій – «Ви перетворюєте Одесу на кладовище»; міф четвертий – «Це наступ на мультикультурність»; міф п'ятий. «Ми не можемо віддати росіянам Пушкіна, Жванецького, Бабеля, тощо». У підсумках статті автор зазначає: «У контексті столітніх воєн із Російською імперією, яка сьогодні набуває дедалі нових і нових форм, культура, історія та топоніміка перетворилися на справжню зброю... Тож коли мер міста захищає цю зброю, мала втрутитися держава, і цього разу їй вдалося – знакові вулиці перейменовані на честь тих, хто століття тому виборював першу для України незалежність, і тих, хто її виборює сьогодні...». Докладно:

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/v-odesi-nasilnitska-dekomunizatsija-pjat-mifiv-jaki-potribno-rozvinchati-shchob-povernuti-mistu-ukrajinsku-dushu.html>

Благодійність. Меценатство. Волонтерство

Укрінформ. – 2024. – 9 серп. Гурт «Антитіла» закупив для спецпризначенців ГУР обладнання на \$4,5 мільйона. – Інф.

Музиканти гурту «Антитіла» спрямували 4,5 млн грн від продажу квитків на концерт у Ялті для закупівлі обладнання для спецпризначенців, які виконують завдання на кримському напрямку. «Усі придбані квитки залишаються дійсними. Ба більше – продаж квитків триває. Всі кошти з подальших продажів також будуть витрачені на бойові потреби Воєнної розвідки України – співorganizатора концерту «Антитіла» у Ялті. Отже, кожен квиток – це ще й донат на деокупацію Криму», – ідеться у повідомленні. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3893524-gurt-antitila-zakupiv-dla-specpriznacenciv-gur-obladnanna-na-45-miljona.html>

Музика

NV. – 2024. – 8 серп. Випустили окремий альбом. Dantes, Kazka та O.Torvald переспівали хіти Назарія Яремчука. – Інф.; The Village Україна. – 2024. – 8 серп. Tember Blanche, Jamala. Слухайте альбом, в якому українські зірки переспівали пісні Назарія Яремчука. – Гриненко В.

8 серпня у прокат виходить фільм «Яремчук: Незрівнянний світ краси». Разом з ним на музичних платформах з'явився альбом «Re: Yaremchuk», до якого увійшли переспіви хітів відомого українського співака. Продюсеркою альбому, як і фільму про Яремчука, стала його донька Марія Яремчук. До запису нового альбому долучилися Jamala, KAZKA, Volodymyr Dantes, ADAM, O.Torvald, Balsam, Піанобой, Друга Ріка, IVAN NAVI та Tember Blanche. Усього до альбому увійшло десять треків. Докладно:

<https://life.nv.ua/ukr/art/dantes-kazka-ta-o-torvald-perespivali-hiti-nazariya-yaremchuka-50441350.html>

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/353625-tember-blanche-jamala-sluhayte-albom-v-yakomu-ukrayinski-zirki-perespivali-pisni-nazariya-yaremchuka>

NV. – 2024. – 8 серп. Переспівав хіт Тартака. MONATIK став новим героєм проєкту Тіни Кароль «Дім звукозапису». – Інф.

MONATIK став новим героєм шостого випуску авторського проєкту Тіни Кароль «Дім звукозапису». Мета шоу – створити унікальний музичний перформанс та разом дослідити історію обраної композиції. Цього разу автори шоу обрали пісню гурту «Тартак» «О-ля-ля», авторства Олександра Положинського. Особливістю проєкту «Дім звукозапису» є те, що запрошена зірка повинна заспівати обрану пісню наживо та з першого дубля. Для запису пісні у виконанні MONATIK запросили заслужений академічний симфонічний оркестр Українського радіо. Докладно:

<https://life.nv.ua/ukr/znamenitosti/monatik-ta-tina-karol-znyalisya-u-spilnomu-vipusku-proyektu-dim-zvukozapisu-video-50441309.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2024. – 8 серп. В Україні стартували зйомки другого сезону серіалу «Кава з кардамоном». – Інф.

Компанія Solar Media Entertainment розпочала роботу над виробництвом другого сезону костюмованої драми «Кава з кардамоном». Перший сезон серіалу був знятий за мотивами роману української письменниці Наталії Гурницької «Мелодія кави у тональності кардамону». Другий сезон, за інформацією Держкіно, є «оригінальним поглядом творчої команди проєкту» на нову сторінку життя головної героїні – Анни. Його символічна назва – «Сила землі». Прем'єру другого сезону драми заплановано на 2025 рік. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3893208-v-ukraini-startovali-zjomki-drugogo-sezonu-serialu-kava-z-kardamonom.html>

NV. – 2024. – 8 серп. «Красивий, світлий, натхненний». Інтерв'ю з Марією Яремчук про знайомство із батьком Назарієм Яремчуком через роботу

над фільмом. – Мирний В.

8 серпня в український прокат виходить документальний фільм про славетного співака Назарія Яремчука «Яремчук: Незрівнянний світ краси». Про створення цього фільму та досвід дорослішання із зірковим прізвиськом батька в паспорті розповіла донька Назарія Яремчука та продюсерка стрічки Марія Яремчук. Докладно:

<https://life.nv.ua/ukr/art/nazariy-yaremchuk-nezrivnyanniy-svit-krasi-mariya-yaremchuk-pro-znayomstvo-z-batkom-cherez-film-video-50441136.html>

Просвітництво

Укрінформ. – 2024. – 8 серп. В Україні запускають цикл освітніх програм про найпоширеніші злочини в інтернеті. – Інф.

Офіс Генерального прокурора України у співпраці з Міністерством цифрової трансформації та платформою «Дія.Освіта» запускають цикл освітніх і превентивних продуктів щодо найпоширеніших кіберзлочинів. У програмах нададуть рекомендації, як розпізнати кіберзлочини та не стати їх жертвою, а також, що робити, якщо людина постраждала. «Розпочали з підготовки гайду «Сексуальне насильство в інтернеті: що це і як запобігти». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3893270-v-ukraini-zapuskaut-cikl-osvitnih-program-pro-najposirenisi-zlocini-v-interneti.html>

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Укрінформ. – 2024. – 8 серп. У Києві презентували результати мистецького проєкту для дітей з інвалідністю. – Інф.

У Києві представили результати культурно-мистецького проєкту для дітей з інвалідністю, які фізично та ментально постраждали внаслідок війни Росії проти України. Учасники проєкту створили шість різнопланових аудіовізуальних творів із перекладом українською жестовою мовою, що поширюватимуть в ЗМІ, на телебаченні, у мережі Інтернет, а також демонструватимуть в столичних культурних кластерах тощо. Як розповіла голова ГО «Громадське дитяче інтернет-телебачення і радіо «Веселка ТБ», керівниця проєкту Діна Ібрагімова, безпосередніми учасниками проєкту стали 120 дітей з 35 населених пунктів України, зокрема, з Лимана, Маріуполя, Бахмута, Каховки, Нікополя, Бердянська, Сєвєродонецька, Лисичанська, Херсона, Іванкова, Димера, Харкова, Запоріжжя тощо. «Проєкт спрямовано на розвиток безбар'єрності в українському суспільстві, розширення доступу до культури та забезпечення соціальної адаптації, інтеграції, підтримки й відновлення ментального здоров'я дітей шляхом створення та масштабування інклюзивного креативного простору – дитячої інклюзивної медіастудії, а також якісних інклюзивних культурно-мистецьких продуктів, що поширюватимуться засобами медійного простору», – сказала Діна Ібрагімова. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3893366-u-kiievi-prezentuvali-rezultati-mistecckogo-proektu-dla-ditej-z-invalidnistu.html>

Література

The Village Україна. – 2024. – 9 серп. Фестиваль «Книжкова країна» оголосив шортлист найпопулярніших книжок року. Як підтримати фаворита. – Гриненко В.

«Премія книжкових блогерів», яку заснував фестиваль «Книжкова країна», оголосила шортлист претендентів на перемогу. У списку – п'ять книжок, які видали в Україні протягом 2023 і першої половини 2024 років. Це зокрема: «За перекопом є земля» Анастасії Левкової (видавництво «Лабораторія»); «Жовтолика» Ребекки Кван (видавництво «Жорж»); «Ніби ми злодії» від М. Л. Ріон (видавництво «Артбукс»); «Четверте крило» Ребекки Ярос (видавництво «КСД»); «Невеличка драма» Валер'яна Підмогильного (видавництво Vivat). Претендентів на перемогу обирали блогери й читачі. Організатори усвідомлено премії не ставили багато обмежень для вибору. Наступний етап почнеться 9 серпня. Протягом місяця судді-блогери ділитимуться враженнями про кожен книжку зі шортлиста. Водночас читачі можуть публікувати відгуки й дописи для підтримки улюбленої книжки. Переможця оголосять у перший день фестивалю «Книжкова країна». Найкращу книжку оберуть анонімним голосуванням. Фестиваль «Книжкова країна» проведуть вдруге на ВДНГ 26–29 вересня. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/353635-festival-knizhkova-krayina-ogolosiv-short-list-naypopulyarnishih-knizhok-roku-yak-pidtrimati-favorita>

Укрінформ. – 2024. – 8 серп. У Чернівцях відзначили 190-річчя Юрія Федьковича. – Інф.

У Чернівцях 8 серпня відбулися урочистості з нагоди 190-річчя буковинського письменника Юрія Федьковича. Під час урочистостей нагородили лауреатів обласної премії імені Юрія Федьковича. У літературно-меморіальному музеї письменника презентували інформаційно-ілюстративну брошуру «Там, де смереки тягнуться до зір...», а в Культурно-мистецькому центрі імені Івана Миколайчука покажуть біографічний фільм про Юрія Федьковича та його внесок у літературу й культуру України, який зняв чернівецький режисер Іван Данілін. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3893332-u-cernivcah-vidznacili-190ricca-uria-fedkovica.html>

The Village Україна. – 2024. – 8 серп. «Оптимістичне» видавництво Stretovych заснували в Києві. Уже можна передзамовити першу книжку. – Гриненко В.; Українська літературна газета. – 2024. – 9 серп. «Дискурс модернізму в українській літературі» Соломії Павличко буде перевидано. – Інф.

У Києві заснували видавництво Stretovych, засновники – подружжя Стретовичів. Видавництво випускатиме видання про українську культуру й історію, посібники, біографії і мемуари, а також художню літературу. Видавництво вже анонсувало передзамовлення на першу книжку. Це – Соломія Павличко «Дискурс модернізму в українській літературі» – спільне перевидання «Основ» й Stretovych. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/353617-optimistichne-vidavnistvo-stretovych-zasnuvali-v-kievi-uzhe-mozhna-peredzamoviti-pershu-knizhku>

<https://litgazeta.com.ua/news/dyskurs-modernizmu-v-ukrainskij-literaturi-solomii-pavlychko-bude-perevydano/>

Українська літературна газета. – 2024. – 9 серп. У Києві відбулась урочиста церемонія вручення мистецьких премій за 2024 рік. – Інф.

8 серпня в Національному музеї літератури України відбулась урочиста церемонія вручення мистецьких премій за 2024 рік. Захід було організовано Національним музеєм літератури України, НСПУ, видавництвом «Ярославів Вал» і МБФ «Ліга українських меценатів». Модераторами заходу були письменниця Світлана Короненко, відомий мовознавець Павло Гриценко й науковець, підприємець і благодійник Володимир Загорій. Лауреатами премії імені Дмитра Нитченка стали Микола Железняк – мовознавець, Юрій Костенко – громадський діяч, політик, науковець, Олександр Панченко – краєзнавець. Лауреатом премії імені Володимира Свідзінського став Михайло Сидоржевський. Лауреатами премії імені Бориса Нечерди стали Лариса Петрова – автор поетичних книг та поетичних перекладів, і Віктор Терен – політик та письменник. Лауреатом премії імені Михайла Слабошпицького став Богдан Горинь. Докладно про перебіг події:

<https://litgazeta.com.ua/news/u-kyievi-vidbulas-urochysta-tseremoniia-vruchennia-mystetskykh-premij-za-2024-rik/>

Музейна справа

Укрінформ. – 2024. – 8 серп. Тягнуть з музеїв і з-під землі: як окупанти розграбовують історичні цінності України. – Негода Т.

У розлогій статті авторка намагається розібратися, як оцінити, що ми втратили через те, що безліч планів, ідей і проєктів залишилися на папері, бо археологи через війну більше не можуть копати; як порахувати, скільки всього знищили і вивезли на окупованих територіях росіяни тощо. Вона пише: «... Цьогоріч Президія Національної академії наук визнала моніторинг спадщини у зоні бойових дій пріоритетним напрямком досліджень Інституту археології і це стало, можна сказати, рутинною роботою вчених. А доти Сергій Теліженко, вчений секретар ІА НАН України, за власною ініціативою моніторив стан археологічної спадщини на Луганщині (ще з 2014-го). Користувався для цього Google Earth ... або працював просто на місцях, коли бойові дії відходили далі, і робив звіти. Коли почалася війна, певні дані отримував за допомогою супутникових зображень... «... Кургани – це зазвичай висоти, де вигідно облаштовувати вогневі точки, закопуватися. Так, у Сватівському, Троїцькому, Кременському районах Луганщини окупанти прорили масштабну лінію оборони, і вона зачепила величезну кількість поселень та курганів. Від бойових дій у районі Білогорівки, Серебрянського лісу частково чи й тотально зруйновано дуже багато поселень, ґрунтових могильників. Окопами знищено культурні шари. «А скільки поселень ще й не було відкрито, а вже зруйновано»,

– бідкається вчений. У 2023 році згідно з контрактом з ЮНЕСКО Інститут археології спільно з Охоронно-археологічною службою України провели дослідження і в Миколаївській області і виявили ще одну напасть. Величезної шкоди завдали на Миколаївщині, за словами Теліженка, користуючись «смутою» та безладом, «чорні копачі»... На жаль, і музейники виявилися не дуже готові до війни. Евакуацію колекцій чи не планували, чи не встигли провести... Нещодавно Евеліна Кравченко, старша наукова співробітниця Інституту археології НАНУ, на III Міжнародному форумі експертної мережі Кримської платформи повідомляла, що руїни античного Херсонеса в Криму фактично знищені окупантами, а на їхньому місці постав псевдоісторичний комплекс. Гірше не придумаєш, здається. Та доля кримських археологічних скарбів в окупації – окрема і дуже гірка тема... Крім присвоєння знайденого, окупанти займаються власними злочинними розкопками. Після окупації у 2014 році в Криму відбулися масштабні розкопки, що передували будівництву автострад, військових об'єктів. Безліч російських археологів було задіяно, їм платили шалені гроші... А ще шкода, що історична спадщина стала військовим об'єктом, легітимною ціллю і все під загрозою знищення... Українським вченим лишається хіба що ретельно відстежувати рух викраденого, фіксувати помічені факти. Для цього є кілька дієвих способів. Перш за все – моніторинг опублікованого у російських відритих джерелах... Інформація про те, що відбувається в Херсонесі, збирається по крихтах: для цього є відкриті джерела в Інтернеті, наукові публікації, наукові конференції, приватні повідомлення, інсайд. З усього зібраного зрештою складається загальна картина. Як використовувати інформацію, ще треба добре міркувати...». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3893233-tagnut-z-muzeiv-i-zpid-zemli-ak-okupanti-rozgrabovuut-istoricni-cinnosti-ukraini.html>

УНН. – 2024. – 8 серп. У музеї Голодомору з'являться наглядова та експертна ради: Зеленський підписав закон. – Туманова А.; Укрінформ. – 2024. – 8 серп. Зеленський схвалив зміни до закону щодо створення наглядової ради музею Голодомору. – Інф.

Президент України Володимир Зеленський підписав Закон про внесення змін до Закону України «Про музеї та музейну справу» щодо діяльності Національного музею Голодомору-геноциду. Метою цих змін є створення законодавчих умов для здійснення контролю за діяльністю Національного музею Голодомору-геноциду в умовах повномасштабного вторгнення рф. «Законом пропонується порядок формування та визначення повноважень наглядової ради й експертної ради музею, до складу яких мають увійти представники фахових й наукових груп, міжнародних організацій і нащадки жертв Голодомору», – повідомили у ВР. Докладно:

<https://unn.ua/news/u-muzei-holodomoru-ziavliatsia-nahliadova-ta-ekspertna-rady-zelenskyi-pidpysav-zakon>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3893327-zelenskij-shvaliv-zmini-do-zakonu-sodo-stvorena-nagladovoi-radi-muzeu-golodomoru.html>

Укрінформ. – 2024. – 8 серп. Франківський музей визвольної боротьби отримав документи про допити московської агентури в ОУН. – Інф.

Івано-Франківський обласний музей визвольної боротьби імені Степана Бандери отримав п'ять документів про допити московської агентури у Службі безпеки ОУН, повідомляє сайт Івано-Франківського міського голови Руслана Марцінків. «Музей визвольної боротьби отримав цікаві документи про діяльність Служби безпеки ОУН... Це п'ять документів: протоколи допитів московської агентури, їх психологічні портрети та особливості», – зазначив Руслан Марцінків. За словами директора Музею визвольної боротьби, історика Ярослава Коретчука, найбільш цікавим серед документів є звіт підпілля ОУН, яке діяло на Калушині. Ці архівні документи придбали на інтернет-аукціоні. Історики сподіваються, що нові матеріали будуть цікавими для дослідників і допоможуть у створенні книг про діяльність Служби безпеки ОУН. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3893393-frankivskij-muzej-vizvolnoi-borotbi-otrimav-dokumenti-pro-dopiti-moskovskoi-agenturi-v-oun.html>

Український тиждень. – 2024. – 9 серп. Музею в Пирогові загрожує небезпека. – Нестелесєв М.; Укрінформ. – 2024. – 8 серп. Суд фактично легалізував рейдерське захоплення музею в Пирогові – МКІП. – Інф.; УНН. – 2024. – 8 серп. Суд фактично легалізував рейдерське захоплення музею в Пирогові – Мінкульт. – Омельченко В.; Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 9 серп. Суд легалізував рейдерське захоплення землі Музею в Пирогово. – Знає І.

У Міністерстві культури та інформаційної політики повідомили про скасування Північним апеляційним господарським судом наказу Мін'юсту про скасування незаконної реєстрації на підставних осіб державного майна Національного музею народної архітектури та побуту України в Пирогові. Як зазначили у міністерстві, восени 2020 року групою невстановлених осіб була вчинена спроба рейдерського захоплення нерухомого майна нежитлових будівель та земельної ділянки, які музей у Пирогові на законних підставах використовує з 1970-х років (понад 50 років), шляхом реєстрації відповідного майна на підставних осіб. Декілька років тривав розгляд судової справи. «Своїми діями Північний апеляційний господарський суд фактично легалізував рейдерське захоплення частини території та приміщень Національного музею народної архітектури та побуту України (Пирогів)», – заявляють у МКІП. Музей у Пирогові за підтримки МКІП буде відстоювати інтереси держави і звернеться до Верховного суду з цього питання, повідомили в міністерстві. МКІП закликає небайдужих громадян підтримати музей і надати розголосу цій проблемі. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3893348-sud-fakticno-legalizuvav-rejderske-zahoplenna-muzeu-v-pirogovi-mkip.html>

<https://tyzhden.ua/muzeiu-v-pyrohovi-zahrozhuie-nebezpeka/>

<https://unn.ua/news/sud-faktychno-lehalizuvav-reiderske-zakhoplennia-muzeiu-v-pyrohovi-minkult>

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/sud-lehalizuvav-rejderske-zakhoplennja-zemli-muzeju-v-pirohovo.html>

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2024. – 8 серп. У Києві розроблять додаткові механізми захисту об'єктів культурної спадщини, – Старостенко. – Катаєва М.

Для ефективного процесу охорони культурної спадщини необхідні злагоджені дії всіх гілок влади та додаткові механізми захисту об'єктів культурної спадщини. Щоб напрацювати необхідні пропозиції, в Києві створили робочу групу з розробки додаткових механізмів захисту об'єктів культурної спадщини. Про це повідомила заступниця голови КМДА Ганна Старостенко. 8 серпня на першому засіданні робоча група розглянула проблемні питання збереження культурної спадщини та історичних будівель, зокрема, резонансний випадок, коли власник зніс історичну садибу Зеленських (по вулиці Олександра Кониського, 22). «Через відсутність належного покарання для недобросовісних власників об'єктів культурної спадщини, котрі знищують або доводять пам'ятки та цінні історичні будівлі до руйнації, тема збереження культурної спадщини стає все більш болючою, – зауважила Ганна Старостенко. – Закон у нинішньому вигляді не дає місцевій владі ефективно захищати своє історичне надбання та й дуже ліберальний до порушників, які за знесення або псування історичної будівлі сплачують смішні штрафи. На затвердженні у профільному міністерстві вже кілька років перебуває облікова документація щодо сотень об'єктів, і це загрозлива ситуація. Усі розуміють, що для опрацювання великого масиву документів потрібен час і люди, утім так ми можемо втратити історичні будівлі». За її словами, шляхом внесення змін до законодавства держава першочергово має надати міській владі дозвіл на примусовий викуп об'єктів у випадку, якщо власник не виконує необхідні пам'яткоохоронні процедури. Також потрібно посилити відповідальність. До наступного засідання представники робочої групи мають надати пропозиції щодо нових механізмів захисту пам'яток та цінних історичних об'єктів. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/101450/>

Вечірній Київ. – 2024. – 8 серп. У тисячолітній Софії Київській розробляють цифрову платформу, щоб «лікувати» та зберігати пам'ятку. – Скотнікова О.

8 серпня у Софії Київській завершується двотижнева місія ЮНЕСКО / ІКОМОС з розроблення сценаріїв реагування на ризики для об'єкта світової спадщини та культурних цінностей. Захід відбувся за сприяння цільового фонду Японії «Підтримка України в галузі культури та освіти через ЮНЕСКО, а також реагування на надзвичайні ситуації для всесвітньої спадщини та культурних цінностей: оцінка збитків та захист». Мета – розроблення конструктивного плану готовності до надзвичайних ситуацій та зменшення ризиків для такого масштабного об'єкта всесвітньої спадщини, як «Київ: Собор Святої Софії і прилеглі монастирські споруди, Києво-Печерська лавра». Разом із фахівцями заповідника «Софія Київська» експерти ЮНЕСКО проаналізували

технічну документацію архітектурного ансамблю Софії Київської – Будинку митрополита та Дзвіниці. Йдеться про креслення, поверхові плани, поперечні розрізи 3D, аналогову документацію різних періодів тощо. Розглянули й можливості інтеграції зібраних даних для подальшого використання. Усі дані та висновки будуть включені до плану готовності до надзвичайних ситуацій та пом'якшення ризиків на об'єкті всесвітньої спадщини. Тепер у планах розробити цифрові моделі напружено-деформованого стану пам'яток, цифрову платформу, щоб аналізувати різні ризики, розуміти, де та «хвора точка чи площа» у споруди, як її зцілити і як її реставрувати. На сьогодні в Нацзаповіднику уже триває робота зі шведськими колегами – всі графіті, що є на стінах Софійського собору, а їх 7,5 тисяч, відскановують, оцифровують, проводять каталогізацію й інтегрують у 3D-модель самої будівлі. Тепер у планах зробити цифрову платформу для покращення управління, моніторингу, документування, централізованого зберігання даних не лише наших, а й світових об'єктів культурної спадщини. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/101427/>

Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 8 серп. Знесення садиби Зеленських. Хто ж насправді винен і як цього можна було уникнути? – Могильний Г.

«Знесення садиби Зеленських у Києві спричинило резонанс. Влада Києва кивала на центральну владу, а Мінкультури – на Віталія Кличка. Не обійшлося й без залучення Тимчасової спеціальної комісії, яку створили як політичний інструмент замість того, щоб запроваджувати реальні реформи. Влада Києва свого часу не ухвалила історико-архітектурний опорний план міста, щоб керувати забудовою столиці в ручному режимі. Але законодавство змінилося і вже кілька років поспіль м'яч виключно на полі Мінкультури. Але тут саботують виконання Державної антикорупційної програми, й розроблення підзаконних актів, необхідних для захисту культурної спадщини. Громадська ініціатива «Голка» на прикладі садиби Зеленських дослідила, як працює система в інтересах забудовників...». Далі автор докладно розповідає про неконтрольовану забудову історичних центрів міст та пов'язані з цим корупційні ризики, аналізує ситуацію з садибою Зеленських, посилаючись та приводячи у матеріалі велику кількість документальних свідчень. Із повним [текстом](#) дослідження «Голки» можна ознайомитися на сайті громадської ініціативи. У підсумку автор зазначає: «Безпосередньо в ситуації із садибою Зеленських місцева влада та правоохоронні органи намагалися захистити будівлю, іноді навіть порушуючи заради цього букву закону. Проте внаслідок недоліків законодавства не змогли цього зробити. Мінкультури мало повноваження врятувати будівлю, але не діяло. А Мінінфраструктури й Державна інспекція архітектури та містобудування ще й палиці в колеса КМДА встромляли, заборонивши проведення перевірки будівництва. Щоб вирішити проблему, потрібно виявити причину її виникнення. А те, що зараз відбувається в публічній площині, – це пошук цапа-відбувайла з політичним підтекстом, спрямований на приховування причин проблеми із захистом історичної забудови. Пам'яткоохоронна громадськість із невідомих причин також активно

бере участь у цій грі, вводячи в оману суспільство щодо суті події. Щоб забудовники далі не знищували нашої історії, потрібно зробити такі кроки: виконати програмні антикорупційні документи й на рівні закону встановити мораторій на будівництво в історичних ареалах у разі відсутності затвердженого історико-архітектурного опорного плану; скасувати раніше незаконно встановлені Кабміном обмеження для позапланових перевірок архбудконтролю; Кабміну разом із Мінкультури підготувати й затвердити підзаконні акти, без яких уже понад два роки повністю заблоковано розроблення науково-проектної документації, необхідної для захисту культурної спадщини; Верховній Раді припинити незбалансовану дерегуляцію в будівництві. Якщо забудовники отримали змогу вільно знищувати історичні будівлі навіть без хабарів чиновникам, – це не зміни на краще...». Докладно:

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/znesennja-sadibi-zelenskikh-khto-zh-naspravdi-vinen-i-jak-tsoho-mozhna-bulo-uniknuti.html>

The Village Україна. – 2024. – 8 серп. Антикварну рекламу пошкодили у Львові. Вона була частиною туристичного маршруту. – Гриненко В.

Антикварні рекламні написи на фасаді будинку на вулиці Весела, 5, пошкодили в центрі Львова, повідомляють в ГО «Україна Інкогніта» з посиланням на туристичного гіда Олену Колб. Йдеться про настінну рекламу перук і капелюхів із написами польською і на їдїш. Цю рекламу вважали однією з найцікавіших і гіди завжди додавали локацію у туристичні маршрути. Будинок і рекламні написи не мають охоронного знаку. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/353633-antikvarnu-reklamu-poshkodili-u-lvovi-vona-bula-chastinoyu-turistichnogo-marshrutu>

Бібліотечна справа. Промоція читання

Укрінформ. – 2024. – 8 серп. МКІП закликає передбачити у бюджеті наступного року €200 мільйонів на книги для бібліотек. – Інф.; Українська літературна газета. – 2024. – 9 серп. Мінкульт закликає передбачити у бюджеті наступного року €200 мільйонів на книги для бібліотек. – Інф.

Міністерство культури та інформаційної політики України звернулося із ініціативою передбачити в проекті Державного бюджету на 2025 рік не менше ніж €200 мільйонів на придбання книжок для поповнення бібліотечних фондів. Зазначається, що держбюджет протягом трьох останніх років не мав видаткових статей на оновлення книжкового фонду бібліотек. У МКІП підкреслили, що припинення фінансування заходів із капітального розвитку, а придбання книжок за бюджетним кодексом є саме такими видатками, може призвести до повного занепаду бібліотечної галузі. МКІП вже провело попередні консультації з Комітетом Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики, під час яких дійшли спільної згоди визнати бюджетним пріоритетом наступного року у сфері культури створення якісного україномовного контенту та відновлення програми поповнення книжкових фондів публічних бібліотек. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3893381-mkip-zaklikae-peredbaciti-u-budzeti-nastupnogo-roku-200-miljoniv-na-knigi-dla-bibliotek.html>

<https://litgazeta.com.ua/news/minkult-zaklykaie-peredbachyty-u-biudzheti-nastupnogo-roku-200-miljoniv-na-knyhy-dlia-bibliotek/>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2024. – 8 серп. У Сеулі відбувся концерт-подяка корейському народу за підтримку України. – Інф.

На площі Seoul Plaza біля будівлі мерії Сеула відбувся концерт на знак подяки народу Південної Кореї за підтримку України. Про це у Фейсбуці повідомило посольство України в Республіці Корея. На сцені разом з корейськими виконавцями виступив український гурт «RIDNI». Також відбувся виступ танцювальної команди волонтерів «Благодійного фонду «Мрія!», яка цього року представила Україну на World Cultural Dance Festival у місті Чонджу, Республіка Корея, де здобула п'яте місце та приз глядацьких симпатій. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3893127-u-seuli-vidbuvsja-koncertpodaka-korejskomu-narodu-za-pidtrimku-ukraini.html>

Укрінформ. – 2024. – 8 серп. У Тбілісі відкрилася виставка українського фотохудожника «Думки дітей». – Інф.

У фое посольства України в Грузії у рамках відзначення 33-го Дня Незалежності України відкрилася виставка робіт українського фотохудожника Максима Старікова «Думки дітей», присвячена сучасним українським дітям, які живуть у реаліях російської агресії проти України. У диппредставництві зауважили, що Максим Старіков є членом Національної спілки кінематографістів України, лауреатом та призером всеукраїнських і міжнародних фестивалів документального кіно. Виставку створено як частину соціально-мистецького проекту «Одне велике серце». Вона є спільною роботою фотографа з Полтавською обласною дитячою громадською організацією «Століття краси». Проєкт має на меті привернути увагу суспільства до дітей, які втратили близьких, проте залишилися та продовжують жити в Україні. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3893253-u-tbilisi-vidkrilasa-vistavka-ukrainskogo-fotohudoznika-dumki-ditej.html>

Укрінформ. – 2024. – 8 серп. У столиці Анголи представили фотовиставку про гуманітарні наслідки війни РФ в Україні. – Інф.

У місті Луанда відкрилася виставка фотографій, яка розповідає про величезні втрати та збитки, завдані нинішньою війною Росії проти України. Про це у Фейсбуці повідомило посольство України в Анголі. Диппредставництво подякувало фотографам, які надали безплатний доступ до своїх фотографій для некомерційного використання, а також ресурсу Ukraine.ua за сприяння. Виставка триває до 10 серпня. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3893273-u-stolici-angoli-predstavili-fotovistavku-pro-gumanitarni-naslidki-vijni-rf-v-ukraini.html>

Випуск підготувала Рудіч О. А,
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm